

JOERA BARRIAK ARRANTZAN

Arrantza kontuan españar estadu barruan jokatu bearrean aurkitu gara orainarte.

Eta españar estaduko arrantzaleak C.E.E.'n, au da, Europar Ekonomi Elakrtearen menpean edo ta afrikatarren mende egon izan dira geienbat urte oneitan.

Noiz-naiko gertaeretatik erraz ikusi eta igarri lei ori. Or dira lekuko ainbat erasoaldi, europar edo Afrika'ko ertzetan.

C.E.E. beretzako artuta daukazan uretan, batez beste, bost milloe tonelada inguru arrantzaten dirala esaten da, urteko. Or-tik ba dirudi zati andia españarren kontura joaten dala, au da, Europa'ko itxas-ertzetako arrantzale estaduetan, España, bere in-dar eta garrantziz, irugarrena dalako.

Danok dakigunez, oituraz eta izatez, danontzako ziran urak, mugatu egin ziren, merkatu komuna zortuaz batera. Orrek itxas politika bat ekarri dau. Guretzat, euskal arrantzaientzat geien be, kaltegarri izan dana.

Zegaitik?

Gure itxas egitura, libertadean jokatzeko eran sortua dalako eta alaxe eutsi eta erabilia.

Urak mugatzeak ez dogu esango guri bakarrik kalte egin

dauskunik. Ba dagoz beste erri batzuk be ori ikusi eziñez, nekez iruntsi dabenak.

Baiña gure egiturari zotin eragin dautse. Ikusi, esate baterako, Pasaia zelan beratu dan arrantza saillean azken urteotan.

C.E.E. edo Europar elkartean jokabide bi ikusi dira argi.

Erri batzuen esanetan, europar merkatua, Elkarrekin orretan batuta bizi diranena izanarren, itxas onurak eta ondasunak bere inguruko erri bakoitzarenak dirala, eta erri au dala euren onura artu, banatu, zabaldu eta bertako ondasunekin baliatu eta aberastu bear dana.

Ori dala dirudi Irlanda, Ingalaterra eta Dinamarka'ren pentsabidea.

Besteak, Frantze buru dala, Merkatu batuak itxaso batua eskatzen dabela, au da, merkatua danena ba da, era berean itxaso be bere onurekin danena izan bear dala.

Estadu bakoitzak bere uren eskubidea berreun millatara zabaltzeak, ez dau esan nai izan ur orreitan bertako arrantzaleak bakarrik ibiliko ziranik, ur orrekin eskubidea eskatzen eben erriko arrantzako ontziak bakarrik bertan ibiliko ziranik.

Irlanda'k, esate baterako, lege zabaleko berreun milla orrekin barruan, barrurengo 50 milla gorde nai izan zitun bere-tzako bakarrik, itxasertzaren egaleren egiten ziran berrogetamar millak. Ez dau nai beste inor euren sartzetik, nai eta Komunitateko barruan dagozan txalupak izan. Origaitik bere lege gogorak, bere zotin eragiteko zigorrak, multak, toki orrekin barruan artu edo arrapatu izan dituenentzat.

Irlanda'k ba dauka orretarako bere errazoiak.

Irlanda'n, arrantza giroa eta arrantzako bizimodua ugaritzen dua. Itxasontzi barriak be egin dira. tresna asko barritzatu ere bai.

Ba dauka esperientzi bat be. Ain zuzen bere 50 milla orreitako uretan arrantzaten zantetik artua.

Jakin bear da Irlanda inguruko 50 milla orreitan, arrantsu on eta aberatsak egiten zituela azpaldiko urtetan emengo askok. Eta ori, begien aurrekoa eskutatzea, gaitz.

Beste aldetik, ingelesak oituak dira beti ur andietan ibiltera, eta ezin leikie irlandarren etan berrogeitamar millen barruan jokatuta pozik gelditu.

Itxaso zabalaguak bear ditue ingelesak. Toki geiago eurentzat. Kontuan euki bear da onetan euren indarra eta ugaritasuna andiago dirala. Ugarte (isla) bateko bizibideak nai ta ez itxasora begirako jokabide, ondasun eta alegin geiago eskatzen dau. Lurra bezin aberatsa da itxasoa ogibidean, arriskutan be zitalagoa dala ukatu barik.

Ingelesen esanetan etxeko itxasontzi txikien aurka jokatu bearko leukie, irlandarren era eta arauetan jokatuz, eta eurak, ingelesak, ur geiago eskatzen dabe eurentzat bakarrik. Ez ei dabe gerrarik nai etxean, anai artean, arrantzale artean. Etxean ei dauke buruauste ugari, ta bertakoei kalterik egin barik, berrogeitamar millak etxeko itxasontzi txikientzat bear, ogetalau metroko ontzi luzera edo eslora ez dauken txalupentzat, beti be inguru orreitan ibilitakoentzat. Eta ez itxas zabalagoa besteentzat.

Edozetara be, orrelako eskabideak larritasun ugari sortu izan dabe azken urteotan eta milla traba eta eragozpen ipini, emendik, mesede lez, joan bear ziranentzat.

Zeastazun orreik alboratuta, goazen gaur-gaurko kontueta-
ra, denporak eroan gaituen oraingo egoerari gure taiua artzera.

Zelan geratuko dira gure arrantzaleak merkatu komunean sartzean?

Asierako esan daigun, gure-gure izan diran arrantzalien Kofradi txikiak, arrasteko arrantza erabidea sartu ezker, bizi erdi galdu izan daben Kofradi txikiak; kai bakoitzean bat edo batzutan bi egozanak, gorputz bat lez osotu bearra euki dabela Kantauri itxas-ertzekoen artean, merkatu komunean sartzean

bearko dan tokietan, danen izenean gizaldien gizaldietatik datozan euren eskubide eta arrantzu erabiderako euren abotsa indarrez eta pixuz agertzeko eran. Ori «bajurako» deitzen diran arrantzalien aldetik egin dabe.

Beste arrantzaleak, «arrastera» erakoak, edo «alturakoak» deitzen diranak, gauza askotan aldatu bearra eukiko dabe.

Ziurretik kupo batzuei lotsa gorde bearro dautse. Itxasoan ibilteko egunak be, bear ba da, mugatu egin bearro dituez. Arrain motak arrantzateak be baldintzatu bear.

Ez ori bakarrik.

Ondarroa lako portuak, kaiak, merkatu komunera begirako kai lez jarraitu al izateko, kaian arraiña atara, garbitu, saldu eta tratuetarako, europar erabidetara moldatu eta egokitu bearro dira, legorreen be arraiña dauen agirian eta jakinean atara, garbitu, saldu eta tratuetarako. Orretarako arrain erabilteko tokiak moldatu bearro dira, gaurko bodegetako oitura eta erabide asko bastertuta. Dirudienez bai osasun bidetik, bai komertzio legetatik, bai arrantzaen neurrietarako eta kontrolerako, zergaen ezarpenetarako eta abar, beste jokabide batzuk artu bearra egongo da.

Beraz europar Ekonomi Elkartek lotuera barri asko ekarriko dauzala sinistu eta iruntsi bear.

Augustin Zubikarai